

**UCHWAŁA NR XXI/272/21
RADY GMINY BOBROWICE**

z dnia 28 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bobrowice
na lata 2022-2024**

Na podstawie art.176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 821 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Bobrowice, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bobrowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Lukasz Kamerduła

Załącznik do uchwały Nr XXI/272/21
Rady Gminy Bobrowice
z dnia 28 grudnia 2021 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Bobrowice na lata 2022-2024**

1. Wprowadzenie

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej rodzina znajduje się pod ochroną, opieką Rzeczypospolitej, a państwo w swojej polityce społecznej oraz gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Zasada ta znajduje również odzwierciedlenie w ratyfikowanej przez Polskę w 1991 roku ONZ-owskiej Konwencji o Prawach Dziecka, zgodnie z którą rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna. To najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb. Dla dobra rodziny i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa. Szczególnie wówczas, kiedy własne zasoby i możliwości rodziny nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny. Prawidłowo funkcjonująca rodzina, z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swoich członków, w szczególności dzieci, źródło poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa oraz stabilizacji. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka. Przekazuje swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje aktywność i postępowanie na całe życie. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Prawidłowy rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i dezorganizują życie rodzin. Do najczęstszych zaliczyć należy: uzależnienia, przemoc, przestępczość, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz złą sytuację materialną. Czasem niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie oraz przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych, a nawet przyczynić się do rozpadu rodziny. W przypadku jakichkolwiek dysfunkcji rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny uwzględniając zasadę pomocniczości.

Rodzina dysfunkcyjna wymaga wsparcia i pomocy. W takiej rodzinie instytucje i służby

zobligowane są do jej wspierania w sposób zintegrowany. Założeniem niniejszego programu jest wsparcie rodziny naturalnej na etapie pojawienia się problemu. Zakłada się wspomaganie dzieci oraz udzielanie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Działania na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej oraz wzmocnieniu i odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania.

Wychodząc naprzeciw tym postulatom ustawodawca nałożył na samorząd lokalny obowiązek zaplanowania działań zmierzających do wsparcia rodziny i tworzenia warunków do jej rozwoju, ogólnego dobrostanu rodzin zamieszkujących na terenie gminy. Art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, iż do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

- 1) Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) Finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Bobrowice jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy

w opiece i wychowaniu dzieci.

Działania z zakresu pomocy rodzinie są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrowicach. W ramach wspierania funkcji opiekuńczych rodziny dziecka w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest asystent rodziny, którego praca polega na aktywnym wspieraniu rodziny, reagowaniu na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, które otrzymuje z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, policji, pielęgniarki środowiskowej. Głównym celem asystenta rodziny jest osiągnięcie podstawowego poziomu stabilności życiowej w rodzinie.

Asystent rodziny jest także, koordynatorem kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

2. Podstawy prawne opracowania programu

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.),
2. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.),
3. Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. *o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329),
4. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
5. Ustawie z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
6. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
7. Ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. *o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.),
8. Ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.),
9. Ustawie z dnia 7 września 2007 r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (Dz. U. z 2021 r., poz. 877 z późn. zm.)
10. Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020r., poz. 1359 ze zm.),
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021r., poz. 1915 z późn. zm.)

3. Diagnoza sytuacyjno-demograficzna

Gmina Bobrowice obejmuje obszar 185,05 km². Znajduje się w południowo – zachodniej części województwa lubuskiego w powiecie krośnieńskim, na granicy z powiatem żarskim i zielonogórskim. Od wschodu sąsiaduje z gminą Dąbie, od południa z gminą Nowogród Bobrzański

i z gminą Lubsko, od zachodu z gminą Gubin i od północy z gminą Krosno Odrzańskie. Gmina Bobrowice jest gminą wiejską i stanowi obszar o charakterze wielofunkcyjnym. Jej funkcje są następujące: rolnictwo, leśnictwo, przemysł, rekreacja oraz usługi na rzecz miejscowej ludności. Głównymi bogactwami naturalnymi gminy są złoża kruszyw budowlanych zalegające w dolinie Bobru (wsie Bobrowice, Chojnowo i Tarnawa Krośnieńska), lasy zajmujące ponad połowę jej powierzchni, ok. 66,3% (gmina należy do najbardziej zalesionych w województwie lubuskim) oraz walory krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi funkcji turystyczno – wypoczynkowej. Gminę zamieszkiwało na dzień 31.12.2020r. 3072 mieszkańców w tym 1551 kobiet i 1521 mężczyzn Osoby dorosłe stanowiły liczbę 2506 natomiast dzieci do ukończenia 18 roku życia to 566 osób. Bezrobocie rejestrowane w gminie Bobrowice wynosiło w 2020 roku 7,5% (10,2% wśród kobiet i 5,2% wśród mężczyzn). W zasobach infrastruktury społecznej w Gminie Bobrowice znajduje się: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bobrowicach, Zespół Szkół Samorządowych w Dychowie, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Bobrowicach, Gminna Biblioteka Publiczna w Bobrowicach, Palcówka wsparcia dziennego w Dychowie „Po schodkach” oraz inne mające na celu wsparcie rodzin i dzieci. Na terenie Gminy Bobrowice jest mała liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

4. Problemy społeczne w Gminie Bobrowice

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Bobrowice została sporządzona w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobrowicach. W gminie Bobrowice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2020 roku były:

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA OSÓB OGÓLEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	54	91
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	45	59
BEZROBOCIE	18	25
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	4	20
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	11	12
POTRZEBA OCHRONY	6	38

MACIERZYŃSTWA W TYM WIELODZIETNOŚCI		
ALKOHOLIZM	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1	1

Ważnym narzędziem wspierającym rodzinę z mocy ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest asystent rodziny. W Gminie Bobrowice asystent rodziny zatrudniony jest na umowę zlecenie. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi jej prawidłowe wychowywanie przebywających w niej dzieci. Głównym zadaniem asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny biologicznej oraz podjęcie działań zamierzających do zażegnania kryzysów występujących w rodzinie. Asystent rodziny organizuje i prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta ma służyć realnym potrzebom rodziny. Asystent kierowany jest przede wszystkim do pracy z rodzinami, w których sytuacja dzieci małoletnich wymaga wsparcia zewnętrznego. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Jest osobą pierwszoplanową w pracy z rodziną, często w trakcie pracy i wykonywanych zadań konieczne jest wsparcie oraz konsultacje z innymi specjalistami. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródłem wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody.

W 2020 r. asystent rodziny współpracował z 5 rodzinami.

W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i odmawia udzielenia jej wsparcia konieczne jest zawiadomienie Sądu Rejonowego- Wydział Rodzinny i Nieletnich, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania. W przypadku, gdy dochodzi do ograniczenia lub pozbawienia praw rodzicielskich, dzieci postanowieniem sądu zostają umieszczone w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2020 r. na terenie Gminy Bobrowice funkcjonowała jedna rodzina zastępcza zawodowa w której przebywało jedno dziecko, trzy rodziny zastępcze spokrewnione w których przebywało pięć dzieci.

Natomiast w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem gminy umieszczonych było 4 dzieci pochodzących z terenu gminy Bobrowice, w tym 2 w Powiatowym Domu Dziecka w Krośnie Odrzańskim oraz 2 dzieci przebywających w zawodowej rodzinie zastępczej.

5. Analiza SWOT

Aby określić właściwe cele oraz zaprojektować skuteczne działania na rzecz dziecka i rodziny należy posłużyć się analizą SWOT, czyli należy przeanalizować obecny potencjał Gminy Bobrowice (mocne i słabe strony) oraz wskazać warunki i procesy zewnętrzne, które wpływać będą lub wpływają na funkcjonowanie Gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

Mocne strony	Słabe strony
<p>Realizacja celów zawartych w dokumentach: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bobrowice, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązania Problemów Alkoholowych Współpraca z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w przekazywaniu żywności Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny tj. placówkami oświatowymi, przychodniami zdrowia, PCPR, KPP, Sądem Rejonowym, kuratorami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, PUP Wystarczająca ilość placówek oświatowych na terenie gminy Objęcie pomocą w postaci dofinansowania dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach Rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu Wspieranie rodzin i osób samotnych poprzez udzielenie pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Brak chęci do podejmowania i utrzymania pracy zarobkowej - Brak mieszkań socjalnych - Brak współpracy rodzin w zakresie zmiany stylu życia - Roszczeniowość i niezaradność rodzin korzystających z pomocy społecznej - Brak rodzin wspierających - Uzależnienia od alkoholu, nikotyny i substancji odurzających - Brak motywacji do leczenia odwykowego - Długi czas oczekiwania na leczenie odwykowe - Brak miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - - Poprawa sytuacji finansowej rodzin wielodzietnych - Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników instytucji wspierających rodzinę - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych - Edukacja rodzin poprzez treningi umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> - - Wzrost kosztów utrzymania rodziny - Wzrost zjawisk społecznie nieakceptowanych, również wśród dzieci i młodzieży tj. przemoc, alkoholizm, narkomania, uzależnienie od Internetu itp. - Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - Rozluźnienie więzi rodzinnych - Dysproporcja pomiędzy otrzymywanymi

<p>rodzicielskich, zarządzania budżetem domowym</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostęp do poradnictwa specjalistycznego - Mobilizowanie młodzieży i dorosłych do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez kursy, szkolenia, udział w projektach aktywizujących zawodowo - Utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży 	<p>świadczeniami finansowymi przez rodziny wielodzietne z niepracującymi rodzicami, a dochodami rodzin z 1-2 dziećmi i pracującymi rodzicami</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przyzwyczajanie się rodzin do korzystania z pomocy społecznej - System prawny (zbyt niskie kryteria dochodowe uprawniające do otrzymywania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych) - Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych - Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę - Wzrost demoralizacji dzieci i młodzieży
--	--

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczącą część podopiecznych pomocy społecznej. W rodzinach tych występują dysfunkcje takie jak:

- uzależnienia,
- przemoc domowa,
- bezradność w sprawach socjalno-bytowych,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- problemy w pełnieniu ról społecznych.

Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. W związku z powyższym istotną rolę odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym i rzeczowym. Pracownicy socjalni to pierwsze osoby, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku - przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

6. Adresaci programu

Program skierowany jest do rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Bobrowice, doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane lub ograniczone prawa rodzicielskie.

7. Cele programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do powrotu dzieci do rodzin

biologicznych, poprzez wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

- 1) zapewnienie rodzinom wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- 2) nawiązanie współpracy z rodzinami wspierającymi;
- 3) zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, rodzinnego, psychologicznego, logopedycznego;
- 4) realizacja pracy socjalnej nakierowanej na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zagrożonych;
- 5) współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną, w szczególności placówkami oświatowymi, kuratorami, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 6) udział w spotkaniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
- 7) podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- 8) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2. Zapobieganie zagrożeniom i sytuacjom kryzysowym, wpływającym na prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz rozwiązywanie już istniejących.

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych oraz spędzania czasu wolnego i wypoczynku;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych pomocy w placówkach wsparcia dziennego;
- 3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia,
- 4) podejmowania działań interdyscyplinarnych w rodzinach dotkniętych przemocą.

3. Zapewnianie rodzinom przeżywającym trudności poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

- 1) zapewnienie rodzinom pomocy finansowej zgodnie z obowiązującymi przepisami (m.in. w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych);
- 2) zapewnienie rodzinom pomocy rzeczowej, w szczególności w postaci gorących posiłków dla dzieci w szkołach;
- 3) aktywizacja społeczno-zawodową członków rodzin m.in. we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Krośnie Odrzańskim,
- 4) dążenie do zapewnienia rodzinom odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- 5) zapewnienie schronienia rodzinom w sytuacji kryzysowej.

4. Podnoszenie profesjonalizmu kadry zajmującej się pracą z rodziną.

- 1) zapewnienie pracownikom socjalnym oraz asystentom rodziny dostępu do szkoleń i specjalizacji; zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji przez asystentów rodziny;
- 2) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

5. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu system wspierania rodziny

- 1) finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- 3) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

6. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy.

- 1) realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci,
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy,
- 4) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 5) promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną,
- 6) szkolenia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- 7) monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży,
- 8) informowanie o instytucjach udzielających pomocy w przypadkach zjawiska przemocy,
- 9) współpraca instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy

8. Przewidywane efekty realizacji programu

Zakładanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań, poprawa i wzrost jakości w zakresie

funkcjonowania rodziny, wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych.

Działania są ukierunkowane na konsolidację współpracy różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji. Celem jest odbudowywanie właściwych relacji rodzinnych, w tym: pozostawienia dzieci w miejscu zamieszkania, reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

9. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2024 w Gminie Czerwieńsk odbywać się będzie w ramach środków własnych oraz dotacji z budżetu państwa.

10. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 stanowi interdyscyplinarną strategię działań mających na celu wsparcie rodzin w wypełnianiu ich funkcji. Cel i zadania Programu zostały zaplanowane w sposób ogólny co umożliwi dostosowanie podejmowanych działań do potrzeb. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, edukacyjny i ochronny.

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrowicach. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Uzasadnienie

Stosownie do treści art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 -letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 jest kontynuacją 3 letniego programu, który był realizowany w latach 2019 - 2021. Zadaniem programu jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie sytemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.